

چابهار؛ نقطه‌ای طلایی در ترانزیت ایران، هند و آسیای میانه

چابهار شهری بندری با مساحتی قریب به ۱۷۱۵۰ کیلومتر مربع و جمعیتی بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر واقع در استان سیستان و بلوچستان و جنوبی‌ترین نقطه شرق کشور، بندری در مجاورت دریای عمان در نزدیکترین فاصله با آبهای آزاد جهان یعنی اقیانوس هند و تنها بندر اقیانوسی ایران.

موقعیت خلیج فارس در این بندر و همچنین وجود آب‌های عمیق و بریدگی‌های طبیعی، فضایی مناسب را برای اسکله‌هایی با عمق زیاد و مختصات لنگرگاهی مطلوب جهت پهلوگیری کشتی‌های عظیم اقیانوس پیما فراهم ساخته به طوری که این بندر قابلیت تبدیل شدن به یک مگاپورت را دارد.

موقعیت بندر چابهار در یک نگاه

۱- گذرگاه ورود به خلیج فارس و مدخل اقیانوس هند که از موقعیت جغرافیایی حساس و مناسبی برخوردار است.

۲- تنها بندر اقیانوسی ایران.

۳- دارا بودن بیش از ۵۴۱ کیلومتر مرز دریایی.

۴- نزدیکترین فاصله زمینی تا کشورهای افغانستان، پاکستان و آسیای میانه. ترانزیت کالا از طریق این بندر به مثابه اقتصادی‌ترین بندر برای انجام مبادلات بازرگانی با کمترین هزینه حمل به شمار می رود.

چابهار و ترانزیت بین المللی کالا

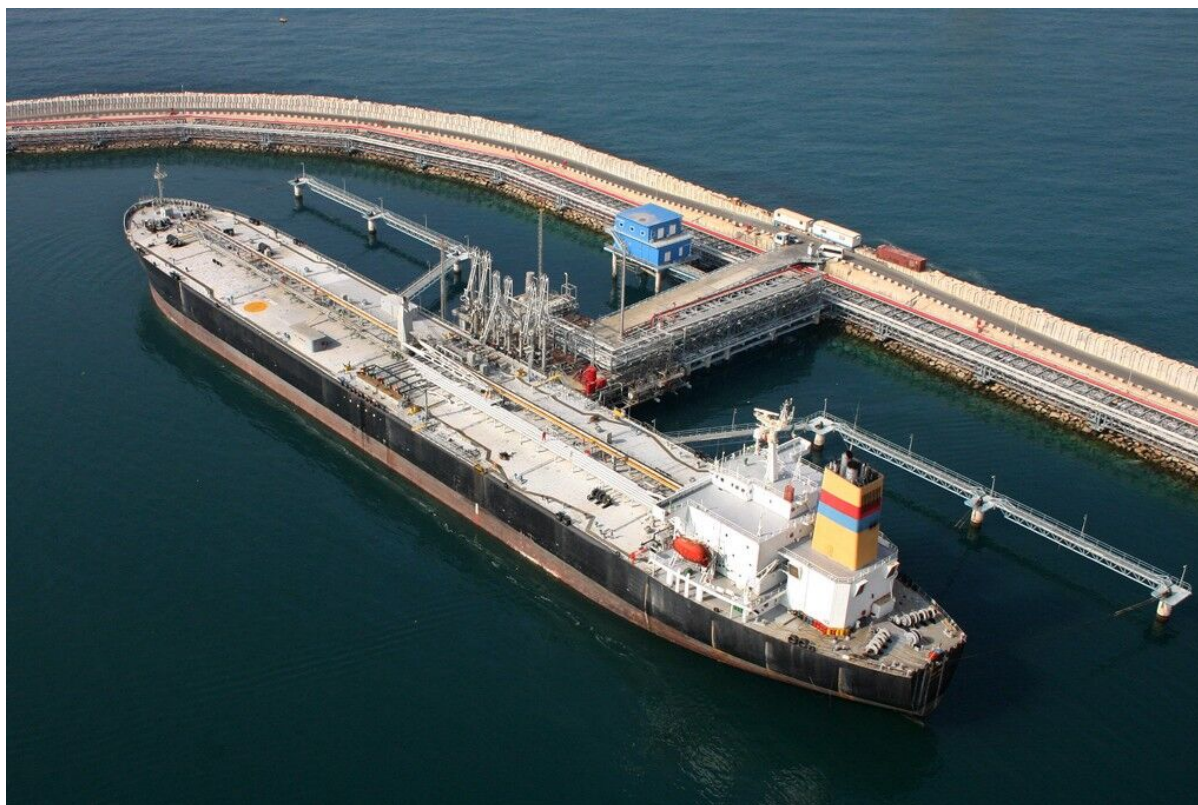
بندر چابهار، محل تلاقی دو کریدور ترانزیتی مهم جهان به نام های شمال - جنوب و شرق - غرب بوده که این امر از مهمترین مزیت های محور شرق ایران به حساب می آید. راههای جاده ای چابهار از جهات مختلف به شبکه های اصلی حمل و نقل مرزی متصل است، که شامل موارد ذیل می گردد:

- چابهار- بندرعباس (ایران)
- چابهار- ایرانشهر- زاهدان- مشهد- سرخس (در مرز ترکمنستان)
- چابهار- ایرانشهر- زاهدان- میرجاوه (مرز پاکستان)
- چابهار- ایرانشهر- زاهدان- زابل- میلک (مرز افغانستان)
- چابهار- ایرانشهر- بم- تهران- (به سمت مرزهای ترکیه، عراق و جمهوری آذربایجان)

در سلسله اقدامات جدید از سوی دولت پاکستان بزرگراه ساحلی مکران در جنوب پاکستان احداث شده است که بندر کراچی پاکستان را به گوادر و سپس بازارچه مرزی ریمدان در شهرستان چابهار در ایران متصل می نماید، که امکان اتصال زمینی چابهار را به بنادر گوادر و کراچی نیز به وجود می آورد. چابهار می تواند نقشی کلیدی در انتقال کالاهای بندر گوادر پاکستان به سمت اروپا ایفا کند.

اسکله های بندر چابهار:

بندر چابهار دارای دو اسکله بزرگ ترانزیتی جهت تخلیه و بارگیری از کشتی به قطار و بالعکس می باشد: اسکله‌های شهید بهشتی و شهید کلانتری.

پروژه راه آهن چابهار- زاهدان- مشهد ۱۳۵۰ کیلومتر

پروژه راه آهن چابهار - زاهدان در استان سیستان و بلوچستان در جنوب شرقی ایران واقع شده است که بندر چابهار را به شهر زاهدان و از آنجا به مشهد متصل خواهد کرد.

این پروژه از اسکله شهید بهشتی بندر چابهار آغاز شده و پس از عبور از شهرستان های نیک شهر، ایرانشهر و خاش به زاهدان و مشهد متصل می شود. با توجه به موقعیت این استان، پروژه مذکور در شرایط اقلیمی دشت (۲۰ درصد)، تپه ماهور (۴۰ درصد) و کوهستانی (۴۰ درصد) واقع شده است.

آنچه در حال حاضر برای این مسیر پیش بینی شده سرعت ۱۲۰ کیلومتر بر ساعتی قطارهای مسافری و ۹۰ کیلومتری قطارهای باری می باشد.

بر اساس پیش بینی های انجام شده در سال نخست بهره برداری، ۳۰۰ هزار نفر مسافر و ۳/۱ میلیون تن کالا و در سال بیستم بهره برداری، ۵۰۰ هزار مسافر و ۳۵ میلیون تن کالا در این مسیر جا به جا خواهند شد.

مشخصات فنی پروژه:

حداکثر شیب مسیر: ۱۵ در هزار

حداقل شعاع قوس: ۱۰۰۰ متر

تعداد پل های خاص: ۱۷ دستگاه

طول کل پل ها: ۱۱ هزار متر

تعداد تونل ها: ۲۰ دستگاه

تعداد ایستگاه ها: ۵ ایستگاه بزرگ و ۲۵ ایستگاه درجه ۳

چابهار، فرصت اقتصادی طلایی برای هند ، افغانستان و کشورهای CIS:

قرارداد مشارکت هند در توسعه فاز یک بندر چابهار ایران اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ خورشیدی در تهران به امضای «نیتین گادکاری» وزیر کشتیرانی و حمل و نقل هند و عباس آخوندی، وزیر راه و شهرسازی ایران رسید و مطابق این قرارداد، هند با سرمایه گذاری ۸۵ میلیون دلاری در تجهیز فاز یک طرح توسعه بندر چابهار به مدت ۱۰ سال بهره برداری از این فاز را به عهده خواهد داشت. همچنین قرار است افغانستان نیز بخشی از واردات خود از هند را از طریق بندر چابهار ایران انجام دهد. به همین منظور، نخستین محموله صادراتی گندم هند به افغانستان نیز در نوامبر سال ۲۰۱۷ میلادی به بندر چابهار رسید و از آنجا راهی افغانستان شد.

هند و افغانستان از شرکای تجاری ایران در توسعه بندر چابهار به حساب می آیند. پروژه چابهار دستیابی به فرصت های اقتصادی در منطقه و بازارهای آسیای میانه را برای هند ایجاد خواهد کرد. هند همچنین از این راه می تواند به [بازار](#) افغانستان و تجارت با این کشور دست یابد. این پروژه به کاهش هزینه های حمل و نقل، واردات نفت خام، اوره و خشکبار با قیمتی بسیار کمتر کمک می کند.

قرارداد سه جانبه امضا شده توسط ایران، هند و افغانستان به نفع افغانستان هم خواهد بود. پروژه چابهار منجر به کاهش وابستگی سرزمین محصور افغانستان به پاکستان جهت انجام تجارت خود می شود.

هدف پروژه چابهار، ایجاد یک کریدور آزاد تجاری مبتنی بر شبکه خط آهن است که از ایران به افغانستان و سایر کشورهای آسیای مرکزی می رود. پروژه چابهار با کاهش هزینه مالی و زمانی و همچنین کوتاه تر شدن فواصل، منجر به ایجاد پیوستگی فرهنگی، روابط تجاری و مبادلات امنیتی بین سه کشور (ایران، هند و افغانستان) خواهد شد. نه تنها افغانستان که کشورهای آسیای میانه، قفقاز، جنوب شرق روسیه و ازبکستان، منتظر بهره برداری از زیرساخت های ترانزیتی بندر چابهار هستند.

پروژه چابهار نشان دهنده تمایل مردم ایران، افغانستان و هند برای دستیابی به روابط بهتر با یکدیگر و مبتنی بر احترام متقابل، دوستی و همکاری است.

چابهار همچنین پروژه ای مناسب و درخور توجه برای روسیه و کشورهای حوزه CIS جهت انجام مبادلات تجاری خود از طریق آبهای گرم دریای عمان و خلیج فارس خواهد بود. به عنوان مثال با راه اندازی خط چابهار – سرخس و اتصال این خط به مرز اینچه برون، کشورهای نظیر ترکمنستان، قزاقستان و ازبکستان به عنوان شرکای تجاری مهم ایران قادر به استفاده از چابهار برای انجام مبادلات تجاری خود با دیگر بخش های جهان خواهند بود.

